

Til lovforslag nr. L 20. Tillægsbetænkning afgivet af Socialudvalget den 13. december 1995

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om erstatningsansvar

(Regres for sygedagpengeydelse udbetalt af kommunen)

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde og har herunder stillet spørgsmål til socialministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Nogle af udvalgets spørgsmål og socialministerens svar herpå er optrykt som bilag til tillægsbetænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Et *mindretal* (Venstres, Fremskridtspartiets og Enhedslistens medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Et flertal inden for mindretallet (Venstres medlemmer af udvalget) bemærker, at det af ministerens besvarelse af spørgsmål 20 og 28

klart fremgår, at der ikke vil ske nogen kvalitativ opfølgning af kommunernes administration af loven, som således vil kunne blive administreret vidt forskelligt fra kommune til kommune og fra sag til sag. Det er således dokumenteret, at lovforslaget fraviger den generelle retstilstand på området, skaber en for borgerne vilkårlig retstilstand og indebærer en ny og uacceptabel grænsedragning mellem den almindelige erstatningsret og samfundets pligter på det sociale område. Venstre kan derfor fortsat ikke støtte lovforslaget.

Et mindretal inden for mindretallet (Enhedslistens medlem af udvalget) udtaler, at den fornyede udvalgsbehandling, herunder besvarelsen af tillægsspørgsmålene, ikke har kastet nyt lys over den vilkårlige retstilstand, som vedtagelsen af lovforslaget medfører. Enhedslisten finder det dybt betænkeligt, at man vel vidende om konsekvenserne indfører en retstilstand med vidt forskellige mulige retsvirkninger af en skadevoldende handling.

Jørn Pedersen (S) Else Marie Mortensen (S) Jan Petersen (S) Peder Sass (S)
Grete Schødts (S) Villy Søvnal (SF) fmd. Dorit Myltoft (RV) Bruno Jerup (EL)
Sonja Albrink (CD) Erik Larsen (V) Else Winther Andersen (V) Flemming Oppfeldt (V)
Lars Løkke Rasmussen (V) Karen Højte Jensen (KF) Lene Espersen (KF)
Jens Jørgensen (KF) Tom Behnke (FP) nfmnd.

Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag**Nogle af udvalgets spørgsmål til socialministeren samt dennes svar herpå***Spørgsmål 3:*

»Gælder lovforslaget også for voldsmænd?«

Svar:

Efter lovforslaget kan en kommune, der som socialforvaltning udbetaler sygedagpenge, gøre regres gældende for de udbetalte dagpenge i alle de tilfælde, hvor der er tale om en lidelse, som er forvoldt af en ansvarlig skadevolder. Regreskravet vil således også kunne gøres gældende mod en voldsmænd.

Det fremgår af den almindelige lempelsesregel i erstatningsloven, at erstatningsansvar kan nedsættes eller bortfalde, når ansvaret vil virke urimeligt tyngende for den erstatningsansvarlige, eller når ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt.

Det foreliggende lovforslag vedrører alene erstatning, mens straffespørgsmål afgøres efter straffeloven og straffebestemmelserne i anden lovgivning.

Spørgsmål 19:

»Kan ministeren bekræfte, at ved vedtagelsen af den nu gældende dagpengelov i 1989 blev det forudsat, at det tidligere forbud mod regres skulle ophæves?«

Svar:

Den gældende lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel er resultatet af et udvalgsarbejde med deltagelse af bl.a. Kommunernes Landsforening, Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark.

Med vedtagelsen af loven blev der indført en hjemmel for kommunerne til, at den dagpengeudgift, de havde haft i forbindelse med udbetaling af sygedagpenge, hvor der blev fastslået et erstatningsansvar, kunne søges dækket ved regres mod skadevolderen.

Dette skete ved, at man undlod en bestemmelse i den tidligere dagpengelov om, at udbetalingen af dagpenge fra kommunen ikke kunne danne grundlag for regreskrav imod en ska-

devolder. Ifølge bemærkningerne til lovforslagets § 39 var det op til kommunen, om den ønskede at gøre regreskrav gældende over for en skadevolder.

Justitsministeriet har derefter i 1990 i forbindelse med en konkret sag udtalt følgende:

»Af erstatningsansvarslovens § 17, stk. 1, fremgår det udtrykkeligt, at ydelser i henhold til den sociale lovgivning, herunder dagpenge og sygehjælp som tilkommer en skadelidt, ikke kan danne grundlag for regreskrav mod den erstatningsansvarlige. Denne bestemmelse i erstatningsansvarsloven er ikke ændret ved sygedagpengeloven.«

På denne baggrund blev det meddelt kommunerne, at udbetaling af sygedagpenge alligevel, trods ændringen af sygedagpengeloven på dette område, ikke kunne danne grundlag for regreskrav mod en skadevolder.

Spørgsmål 20:

»Under 2. behandling af lovforslaget gav ministeren udtryk for, at hun ville følge udviklingen tæt. Hvordan vil det konkret ske, skal kommunen indberette alle sager, uanset om der er begæret regres, og vil det ikke give et bureaukrati langt over det, ministeren bebudede i lovforslagets bemærkninger?«

Svar:

Det kræver ikke ekstra eller nye administrative procedurer at gøre op, i hvor stort omfang kommunerne gør regres.

I det omfang kommunerne får indtægter, skal de konteres ifølge den autoriserede konto-plan, og det vil efterfølgende fremgå af de kommunale regnskaber, hvor store indtægter kommunerne har fået. Det vil således være muligt at se, ikke alene hvor store indtægter forslaget giver på landsplan, men også hvor store indtægter den enkelte kommune får på forslaget.

Spørgsmål 21:

»Ministeren oplyste under 2. behandling af lovforslaget, at loven ikke har tilbagevirkende kraft, idet loven kun vil gælde for sygedagpenge udbetalt efter 1. januar 1996. Ministeren bedes konkretisere dette, idet udbetalte sygedagpenge efter 1. januar 1996 nemt kan være en følge af en skade sket før 1. januar 1996.«

Svar:

Loven gælder for sygedagpenge udbetalt fra og med 1. januar 1995.

Det er rigtigt, at skaden med denne ikrafttrædelsesregel kan være sket før 1. januar 1995.

I den statsretlige teori antages det undertiden at følge af grundlovens § 22, at myndighederne ikke kan håndhæve en lov før dens kundgørelse.

Derimod står det fast, at grundloven ikke er til hinder for, at en lov har tilbagevirkende kraft på den måde, at den knytter retsvirkninger til kendsgerninger, der ligger før lovens håndhævelses tidspunkt, herunder eventuelt før kundgørelsen – eller endog før lovens tilblivelse.

Spørgsmål 23:

»Skal kommunen bruge ressourcer på at få afgjort tvivlstilfælde ved retten, hvis skadevolder eller dennes forsikringsselskab nægter at betale for eventuelle komplikationer, hvor der kan være tvivl om, hvorvidt de udspringer fra den skadevoldende handling?«

Svar:

Som det fremgår af lovforslaget, er der tale om en fakultativ bestemmelse – kommunerne kan gøre regres gældende. Kommunen har således mulighed for at foretage en afvejning af sagens konkrete omstændigheder, herunder af, om kravet står i rimeligt forhold til de udgifter, der er forbundet med at gøre det gældende.

Spørgsmål 24:

»Er det i overensstemmelse med almindelige retsprincipper, som eksempelvis lighedsgrundsætningen, at nøjagtig samme skadevoldende handling kan få helt forskellig konsekvens for skadevolderen afhængig af, om kom-

munen vil benytte sig af sin ret til at kræve regres?«

Svar:

Det er op til den, der har et regreskrav, at beslutte, om dette krav skal gøres gældende eller ej. Den »tilfældighed« lever skadevolderen med, f.eks. hvis arbejdsgiveren har grundlag for at gøre regres efter erstatningsansvarslovens § 17, stk. 2, eller der er en anden person, som har lidt et tab i forbindelse med den skadevoldende handling, og som derfor efter dansk rets almindelige erstatningsregler har mulighed for regres.

Spørgsmål 26:

»Er det rimeligt, at skadelidtes berettigede erstatningskrav skal reguleres efter, om kommunen har gjort regres gældende mod skadevolderen eller ej?«

Svar:

Da kommunens krav er et afledt krav, indtræder kommunen blot i skadelidtes krav mod skadevolderen. Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at skadelidte efter de gældende regler i erstatningsansvarsloven kan gøre et tilsvarende krav om tabt arbejdsfortjeneste gældende mod skadevolderen, hvis skadelidte ikke er berettiget til sygedagpenge, f.eks. fordi han ikke havde arbejdet tilstrækkeligt længe til at opfylde beskæftigelseskravet.

I øvrigt vil, som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 24 og 25 efter de gældende regler, den arbejdsgiver, der udbetaler løn, og som kan dokumentere, at han har lidt et tab, kunne beslutte at gøre regres gældende mod skadevolderen.

Spørgsmål 27:

»Er det ikke betænkeligt, at kommunen frit kan vælge at indtræde i et krav, skadelidte har mod skadevolder, alt efter om pågældende er forsikret eller ej?«

Svar:

Lovforslaget giver ikke grundlag for kun at gøre regres gældende i de tilfælde, hvor skadevolder er forsikret. Der er imidlertid tale om en fakultativ bestemmelse, hvilket giver kommunerne et vist spillerum til at vurdere sagens

konkrete omstændigheder og herunder foretage en afvejning af, om kravet står i et rimeligt forhold til de udgifter, der er forbundet med at gøre det gældende.

Spørgsmål 28:

»Den procedure, ministeren skitserer i sin besvarelse af spørgsmål 20, vil skabe overblik over, hvor stor en del af de udbetalte sygedagpenge, der med held søges regres for. Hvordan vil ministeren derudover sikre sig indseende med, om loven forvaltes ens fra kommune til kommune – og fra sag til sag?«

Svar:

Med den skitserede procedure vil det kunne lade sig gøre at få et billede af, i hvilket omfang de forskellige kommuner gør regres.

Der er ikke givet tilsagn om at foretage yderligere og mere ressourcekrævende foranstaltninger med henblik på at få et detaljeret kendskab til kommunernes regrespraksis.

Baggrunden er den, at lovforslagets udformning giver kommunerne et vist spillerum i forbindelse med overvejelserne om regres.